

Michel Foucault

Fatemeh Rahimasl, Samira Rahmatian
Afsaneh Tavassoli, (Ph.D)
Department Of Women & Family Studies
Alzahra University

2020

Sociologkal Theories

981

1398-99

میشل فوکو

فاطمه رحیم اصل

سمیرا رحمتیان

دکتر افسانه توسلی

دانشگاه الزهرا تهران

نظریه جامعه شناسی 2

ترم 1

زندگینامه : میشل فوکو

میشل فوکو زاده 15 اکتبر 1926 - درگذشته 24 ژوئن 1984 فیلسوف تبارشناس معاصر فرانسوی است.

در پواتیه فرانسه به دنیا آمد. در این شهر که نمونه کامل محیط بسته و محدود شهرستان فرانسه بود. خانواده او بورژوا مرفهی به شمار می آمدند.

وی فرزند « آن مالاپار » و جراح متمول « پل فوکو » بود که بعدها پل که نام پدرش بود از نام خود حذف کرد و اسم خود را به میشل فوکو تغییر داد.

در اکول نرمال سوپریور به تحصیل پرداخت. در سال 1970 برای تدریس در کرسی تاریخ سیستم‌های فکری در برترین موسسه دانشگاهی در فرانسه برگزیده شد. در دهه 1950 در سوئد، لهستان و آلمان تدریس کرد. در 1960 به فرانسه بازگشت.

او صاحب کرسی « تاریخ نظام‌های فکری » در کالج دو فرانس بود و در دانشگاه ایالتی نیویورک در بوفالو و دانشگاه کالیفرنیا برکلی تدریس کرد.

فوکو یک همجنس گرا بود. او طی سفر به نیویورک و سن فرانسیسکو، آزادی جنسی آنجا نظرش را جلب و به مواد مخدر نیز گرایش پیدا کرد.

او در آمریکا از کارش و شرایط زندگی‌اش رضایت داشت. در اوایل 1980 او که هر روز تحمل شرایط در پاریس برایش دشوارتر میشد تصمیم گرفت به آمریکا رفته و در آنجا زندگی کند. او رویای زندگی در بهشت کالیفرنیا را در سر داشت و این دقیقاً همون جایی بود که ویرانگری بلای جدیدی شیوعش را در زندگی وی آغاز کرد و فوکو بر اثر بیماری ایدز از دنیا رفت.

فوکو بسیاری از اندیشه‌های هگل، هایدگر و سارتر را جذب کرد.

فوکو کارش را بیشتر به عنوان یک تاریخ‌نگار شروع کرد تا یک فیلسوف؛ او با زحمت و دقت فراوان اسناد اصلی به جای مانده از دوره‌ی تاریخی مورد پژوهش‌اش را بررسی می‌کرد. این اسناد جامعه، دانش و ساختار قدرت آن دوران را آشکار می‌ساختند.

فوکو به این نتیجه رسید که دانش و قدرت ارتباط تنگاتنگی با هم دارند و از این رو آن‌ها را در اصطلاح (قدرت / دانش) کنار هم نشانده‌اند.

به خاطر نظریات عمیق و دیدگاه انقلابی درباره جامعه، سیاست و تاریخ از سرشناس‌ترین متفکران قرن بیستم محسوب می‌شود. همچنین فوکو جزو رهبران نظری پسا ساختارگرایی محسوب می‌شود، هرچند از آنها فاصله گرفت و در مصاحبه‌ای به صراحت خود را نیچه‌گرا نامیده است.

فوکو دو بار، از 25 شهریور تا 2 مهر ماه 1357 و از 18 تا 24 آبان 1357 به ایران سفر کرد و در این سفرها، در تهران و قم و آبادان، با برخی از رهبران ملی و دینی و گروه‌های مختلفی که در انقلاب دست داشتن ملاقات کرد. حاصل این سفرها مجموعه گزارش‌ها و مقالاتی شد که فوکو برای روزنامه ایتالیایی نوشت.

وی در مقاله ایرانی‌ها چه رویایی در سر دارند؟ انقلاب اسلامی را اولین انقلاب پست مدرن دنیا نامید.

از جمله آثار وی، می‌توان به (نظم اشیا)، (تبارشناسی معرفت)، (مراقبت و تنبیه)، (پیدایش کلینیک)، (تاریخ جنون) و (تاریخ جنسیت) اشاره کرد.

همچنین، مجموعه چند جلدی درسگفتارهای میشل فوکو در کلژدوفرانس نیز از سوی انتشارات گالیمار منتشر شده است. این درسها طی سال‌های اواخر دهه 1970 و دهه 1980 ارائه شده‌اند. از جمله درسگفتارها می‌توان به (باید از جامعه دفاع کرد) و (تولد زیست سیاست) اشاره کرد.